

POM POMOVE ROZPRÁVKY

DIVADLO JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO VO ZVOLENE

autorka recenzie: **Karol Mišovic**

predstavenie na festivale Dotyky a spojenia: 12. 09. 2021 v Martine

Zvolenské *Pom Pomove rozprávky* – inscenácia pre mladého diváka, ako má byť

V ostatnom období sme svedkami príjemnej dramaturgickej tendencie, že aj kamenné divadlá si uvedomujú dôležitosť až nutnosť tvorby inscenácií pre deti a dospelujúcu mládež. Lenže toto pozitívum má často negatívny výsledok. Mnohé scény k týmto inscenáciám pristupujú ako k „povinnej jazde“. Preto sa výsostne umeleckého výsledku dočkáme len málokedy. Zvolenské Divadlo Jozefa Gregora Tajovského myslí na svojich detských, a teda budúcich dospelých divákov pravidelne a v kontinuálnej periodicite uvádza rozprávkové tituly. Pri mnohých by sa však dalo polemizovať o ich scénických kvalitách. Inscenácie síce jednoznačne odpovedali na divácky dopyt, ale po stránke jednotlivých komponentov či myšlienkového presahu výrazne kolísali. Naštudovanie kompilácie rozprávok o Pom Pomovi maďarského autora Istvána Csukása však nastavilo vysokú latku.

Režisér a autor dramatisácie Peter Palik siahol po príbehoch huňatého Pom Poma a jeho kamarátov už po piaty raz. V žiadnom prípade však nejde o reprízu predošlého inscenačného kvarteta. Palik sa vyhol sebakopírovaniu a ponúkol opäť osobitý a umelecky koherentný javiskový tvar. Jeho zvolenská inscenácia obsahuje rozprávky o Artúrovi Buchtovi, Gumovacom Pavúkovi a Hodinovej Skočpružine, ktoré vzájomne prepojil a naviazal, že divák neznalý pôvodných diel asi neidentifikuje, že v origináli ide o samostatné

príbehy. Palik v spolupráci s kostýmovou a scénickou výtvarníčkou Martinou Fintorovou sa inšpirovali vizuálom pôvodných knižných ilustrácií Ferenca Sajdika i jeho kultovej animovanej verzie. Ocítame sa vo výrazne farebnom a neinfantilne insitnom maľovanom prostredí, kde ústrednou funkciou scénického komponentu je variabilnosť a hravosť. Podobne ako pri dobre zapamätateľnej a milo šantivej hudbe Martina Geišberga a Daniela Špinera. Zvolenské *Pom Pomove rozprávky* sú vďaka symbióze všetkých prvkov, nad ktorými stojí koncentrovaná Palikova réžia, dynamickým a pre všetky generácie pútavým dielom, kde sa stále niečo deje, ktoré prekvapuje svojou nápaditosťou a kreatívnym scénickým riešením. Pri vysoko nastavenej artistnosti inscenácie sa nestráca príbehová niť, úrovňou vyvážený humor ani myšlienkové významy. K tomu výrazne dopomáha výkon šestice hereckých predstaviteľov mladej a strednej generácie zvolenského súboru. Účinkujúci spočiatku stvárňujú deti, ktoré si počas pouličnej hry určujú úlohy budúceho príbehu. Pritom počas inscenácie vytvárajú hneď niekoľko samostatných postáv alebo svojím hlasom dodávajú bábkam a predmetom konkretizujúce herecký prostriedky. Pritom neupadajú do prehnaného afektu alebo detinského pitvorenia sa. V jednotlivostiach zaujme tvárnosť hlasovej štylizácie Lucie Letkovej pri animovaní Pom poma (bábky nastoknutej na ruke), ktorú orientuje do vysokých, ale nie škreklavých tónov. Mária Knoppová ako Babuľa je zas stelesníť bezprostrednej mladosti, optimizmu a detského, ale nie detinského zmyslu pre dobrodružstvo. Juraj Smutný získal najväčší herecký priestor pri vedení bábky najtučnejšieho vtáka sveta – Artúra Buchtu. Ležérnym ťarbavým pohybom, spomalenou kadenciou a posadením hlasu do nižších, niekedy až trhavo krákoravých tónov herec výborne ilustruje špecifickosť naturelu i osobitosť životnej filozofie tohto obézneho, ale sympatického operenca. Richard Sanitra v sérii epizódnych postavičiek opäť dokázal svoj cit pre vystihnúť charakterizačného znaku a zmysel pre plastické budovanie hereckej miniatúry. Či je to pilot so silným americkým prízvukom, rečovo ťažkopádny kapitán lode, energický, ale milo dezorientovaný Pizzaman alebo kolega šoféra kamiónu (tu jeho zjav nápadne pripomína Otíka Rákosníka z ikonického filmu *Vesničko má středisková*) Sanitra dokáže drobnými detailmi vytvoriť zapamätateľnú čriepku v i tak pestrej Pom Pomovskej mozaike.

Ako dospelý divák sa môžem pýtať na základnú príbehovú líniu, kedy Babuľa s Pom Pomom hľadajú tučného Artúra jedine preto, aby prisadol vyskočenú pružinu z mestských hodín, a tým vrátil do normálu pokazené plynutie času. Až by som sa mohol opýtať, či tu nejde o zosmiešňovanie obéznych ľudí. Predovšetkým však – päťdesiat minút sledujeme výpravný príbeh, no hrdinovia napokon problém vyriešia dohovorom doslova za jednu minútu, a teda presvedčia dovtedy rebelsky si poskakujúcu pružinu, že jej výhradný význam a prínos pre spoločnosť spočíva v práci v hodinách. V tom rozprávka ašpiruje až na agitky socialistického realizmu. No to sú nadinterpretované poznámky dospelého recipienta. Zvolenská inscenácia *Pom Pomove rozprávky* však problematická nie je. Je skutočnou ukážkou kultivovanej, hravej a obsažnej rozprávky, ktorá nie je len slepým naplnením požiadaviek publika, ale akostným divadelným dielom.